

LIIKLUSKASVATUS

SISUKORD

LIIKLUSKASVATUS.....	1
Õppeaine kirjeldus	2
Õppe- ja kasvatuse eesmärgid	2
Üldpädevuste kujundamine	2
Läbivad teemad.....	2
Lõiming ainevaldkondade ga.....	3
Õppe tegevus.....	3
Hindamise põhimõtte d	4
Füüsiline õppekeskkond, õppekäigud.....	4
Õpitulemused II kooliastme lõpus	4
4-6. KLASS	5
Õpitulemused III kooliastme lõpus	6
7-9. KLASS	7

Õppeaine kirjeldus

Liikluskasvatuse õpet ja meetodiliste materjalide väljatöötamist koordineerivad Haridus- ja Teadusministeerium koostöös Maanteeametiga. Kooli kavandatud liikluskasvatuse ala tegevus on välja toodud kooli õppekavas. Liikluskasvatuse teemad tulenevad riikliku õppekava läbivast teemast „Tervis ja ohutus”. Liikluskasvatuse aluseks esimeses kooliastmes on Liiklusseadus, põhikooli riiklik õppekava ja põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava. Põhikooli esimeses kuni kolmandas kooliastmes on liikluskasvatuse sisuks jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemine, liikluses toimetulek ja käitumine ning selles lähtutakse eelkõige lapse koduümbruse liikluskeskkonnast. Liikluskasvatuse teemad, mida käsitletakse integreerituna ainetundides, määravad klassi- ja aineõpetajad. Selle juures arvestatakse õpilaste iga ja rolle liikluses.

Õpetuse käigus õpitakse tundma liiklusreegleid, ohtlike liiklusalukordade tekkemehhanisme, jalakäijana ja jalgratturina turvaliselt liikluses toimetuleku võtteid, jalgratta tehnilist seisukorda ja selle valmisolekut teeliikluseks, jalgratta valitsemist ja ohtude ennetamist.

Õppe- ja kasvatuse eesmärgid

- õpetada mõistma ja väärtustama ohutust, iseenda turvalisust ning ohutut käitumist
- arendada oskust osaleda diskussioonides ohtu ennetavates tegevuste analüüsimisel ja õigete hoiakute kujunemisel;
- lõimida ohutusvaldkonna teadmised, oskused, vilumused;
- õpetada lapsi reaalses liikluskeskkonnas, õppeplatsil;
- arendada oskust hinnata oma võimeid, et jalgrattaga iseseisvalt, ohutult ja teisi liiklejaid arvestavalt liigelda;
- väärtustada tervislikke eluviise;

Üldpädevuste kujundamine

Üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks on läbivad teemad, mida koolikeskkonna kujundamisel arvestatakse. Läbivad teemad käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning on ainetülesed. Need toetavad õpilase võimekust rakendada oma teadmisi erinevates olukordades ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust. Läbiva teema „Tervis ja ohutus“ kaudu püütakse õpilast kujundada emotsionaalselt, vaimselt, sotsiaalselt ja ka füüsiliselt terveks liikmeks ühiskonnas. Ta on suuteline järgima tervislikku eluviisi ning käituma turvaliselt.

Läbivad teemad

- 1) elukestev õpe ja karjääri planeerimine;
- 2) keskkond ja jätkusuutlik areng;
- 3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus;
- 4) kultuuriline identiteet;
- 5) teabekeskond;
- 6) tehnoloogia ja innovatsioon;

- 7) tervis ja ohutus;
- 8) väärtused ja kõlblus.

Lõiming ainevaldkondadega

Lõimingu kaudu kujundatakse õppetegevus ja selle tulemused tervikuks.

- 1) **keel ja kirjandus** - toetatakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja turvalisust väärtustavaks inimeseks teemakohaste tekstide, probleemülesannete ja kirjalike ning suuliste arutluste kaudu. Õppetegevuse kavandamisel ja korraldamisel arendatakse laste teadmisi, oskusi ning hoiakuid. Lugemise üheks õpitulemuseks on mõista ja lugeda tingmärke, mille all mõeldakse ka liiklusmärke, õppekirjanduses ja raamatutes ning lastele mõeldud ajakirjanduses.
- 2) **võõrkeeled** - läbivate teemade rakendamise võimaluse teemadeks on näiteks „Mina ja teised“. Läbi nende teemade soovitakse lapse kujunemist sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes käitub turvaliselt ning aitab kaasa turvalise keskkonna kujundamisele.
- 3) **matemaatika** - läbiva teema „Tervis ja ohutus“ rakendamise võimalusteks on liikluskeskkonna, liiklejate ja sõidukite liikumisega seotud tekstiülesanded. Antud ainevaldkonna üheks tekstiülesannete õpitulemuseks on see, et õpilane lahendab liiklusohutusülesandeid
- 4) **loodusained** - üheks üldiseks aluseks on elukeskkonnas esinevate probleemide märkamine ja määratlemine ning nende loovalt lahendamise oskus. Samuti aitab loodusainete õpe lapsel mõista tervete eluviiside ja keskkonna seoseid ning arendab ohutusnõuete rakendamise oskust praktiliste tööde kaudu.
- 5) **sotsiaalained** - õppesisuks on käitumisreeglid, käitumise mõju ja tagajärjed ning liiklusreeglid. Õpitulemuseks on viisaka käitumise vajalikkuse mõistmine, hädaabi telefoninumbri teadmine ja abi kutsumise oskus, ohtlike kohtade ja olukordade kirjeldamine kooliteel, tänaval käitumise ja ohutu teekonna valimise oskus, oma käitumise tagajärgede kirjeldamine ja hindamine, liiklusreeglite tundmine, mis tagavad tema ohutu liiklemise ning oskab rääkida enda turvalisest käitumisest liikluses.
- 6) **kunstiained** – õpitulemuseks on liiklusmärkide kujundamine ja kujutamine.
- 7) **tehnoloogia** – õpilane oskab jalgratta juures kasutada lihtsamaid tööriistu.
- 8) **kehaline kasvatus** - õpilane peab teadma ja oskama kirjeldada ohuallikaid kooliteel ning kirjeldada ohutu liikumise ja liiklemise võimalusi. Õppesisuks, mis puudutab liiklustemasid on ohutu liiklemise juhised, käitumisreeglid tänaval liigeldes ning ohutu liiklemine spordipaikadesse ja kooliteel.

Õppetegevus

Kooli liikluskasvatuse sisuks on erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning teedel ohutu liiklemise õpetamine

Liikluskasvatuse teemade kaudu kujundatakse alljärgnevat üldiseid teadmisi ja oskuseid ohutuks liiklemiseks kooliastmeti.

- lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;

- taotletakse, et õpilase õpikoormus on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab õpilasele piisavalt aega puhata ja huvitegevustega tegelda;
- võimaldatakse õppida individuaalselt ja üheskoos teistega (iseseisvad, paaris- ning rühmatööd), et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ja iseseisvateks õppijateks ning loovateks ja kriitiliselt mõtlevateks isiksusteks;
- kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni;
- rakendatakse nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpi-keskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- kasutatakse erinevaid õppemeetodeid: paaris- ja rühmatöö, vestlus, diskussioon, väitlus, arutelu, katsed, rollimängud;
- lahendatakse liiklusülesandeid;
- harjutatakse jalgrattasõitu liikluses ja platsil vigurraja elemente läbides. Peale jalgratturi koolituse läbimist (minimaalne maht 20 akadeemilist tundi) on võimalik taotleda juhiluba. Eksami sooritanutele väljastatakse jalgratturi juhiloa, mille andmed sisestatakse Maanteeameti andmebaasi.

Hindamise põhimõtted

Õpitudemuse saavutus hinnatakse arvestuslikult ja sõnalise hinnanguga.

Hindamise eesmärgiks on toetada õpilase arengut, õigete käitumismallide kujunemist, samuti tagasiside andmine ja õpilaste suunamine sihikindlale õppimisele. Hindamisel arvestatakse õpilase püüdlikkust, osalemist õppeprotsessis, teoreetilisi teadmisi ja praktilisi oskusi.

Õpitudemuste kontrollimise vormid on mitmekesised, sisaldades nii suulisi, kirjalikke kui ka praktilisi ülesandeid. Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest.

Füüsiline õppekeskkond, õppekäigud

Õpikeskkonnaks võib olla klass, arvutiklass, looduskeskkond, muuseum, ettevõtte ja asutus.

Õppetundide raames toimuvad muuhulgas:

- erinevatele valdkondadele suunatud koostööpäevad, e-õppepäevad, teemapäevad;
- osalemine õppepäevadel, võistlustel.

Klassiväline praktilise sõidu õpe toimub õpetaja juhendamisel algul koolisisesel õppeplatsil ja pärast sõiduvilumuse kontrolli kohalikel teedel-tänavatel.

Praktilise sõiduõppe läbiviimiseks on kasutada 1 töökorras jalgratas.

Õpitudemused II kooliastme lõpus

II kooliastme lõpuks on õpilane omandanud ohutu käitumise ja liiklemise põhimõtted:

- Väärtustab ohutust ja iseenda turvalisust;
- Oskab ohust kiiresti ja korrektselt teatada;

- Oskab ohutult evakueeruda koolist;
- Teab tuletõrje päästevahendite asukohti koolis ja oskab neid kasutada;
- Oskab (vajadusel) kasutada tulekustutustekki;
- Teab lõhkekehadega kaasnevaid ohte, oskab lõhkekeha leiu korral kutsuda abi;
- Oskab käituda/tegutseda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses;
- Oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi kiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed;
- Oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning sõiduteed ületada;
- Oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust ning määrata vahemaid;
- Oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta;
- Tunneb/teab/mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, jalgratturile;
- Oskama hinnata jalgratta tehnilist seisukorda ja selle valmisolekut teeliikluseks;
- Oskama valitseda jalgratast;
- Oskab leida informatsiooni ja lisamaterjali ohutusalaste teemakäsitluste kohta.

II kooliastmel on liikluskasvatuse ja ohutu käitumise põhimõtete omandamise eesmärgiks:

- 1) Õpetada mõistma ja väärtustama ohutust, iseenda turvalisust ning ohutut käitumist; oskus osaleda diskussioonides ohtu ennetavates tegevustes analüüsimisel ja õigete hoiakute kujunemisel;
- 2) Ohutusalaste teadmiste, oskuste, vilumuste lõimimine (laste õpetamine reaalses liikluskeskkonnas, praktilised õppused).

4-6. KLASS

35 tundi (üks tund nädalas)

Õppesisu

- iseenda ohutus ja turvalisus;
- koolist evakueerimine;
- päästevahendite asukohad koolis ja nende kasutamine;
- lõhkekehadega kaasnevad ohud;
- tegutsemine pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses;
- liiklusalased mõisted;
- kodukoha liiklusesituatsioonide tundmine, nende turvalisuse analüüs;
- liikluskorraldus; liiklusseadus;
- turvavarustuse kasutamine;
- jalgratta ehitus, kontroll, hooldus;
- liiklusõnnetuste tekkepõhjused, liigid, nende analüüs;
- abi kutsumine ja andmine; esmaabi.

Praktilised oskused

- esmaabivõtete õppimine;
- evakueerimine;

- jalgratta ja enese seadmine sõidukorda;
- vigursõit õppeplatsil;
- sõit teedel;
- abi kutsumine praktikas

Õppematerjal

- jalgratturi tööraamat;
- internetilehekülg: <http://www.liikluskasvatus.ee/>;
- testid;
- harjutuslehed;
- kohtumine spetsialistidega;

Õpitulemused III kooliastme lõpus

III kooliastme lõpuks on õpilane omandanud ohutu käitumise ja liiklemise põhimõtted:

- Väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega ning on seaduskuulekas;
- Oskab ohust teatada ja hinnata ohuolukorda;
- Oskab ohutult evakueeruda koolist ja osutada evakueerimisel abi noorematele;
- Teab tuletõrje päästevahendite asukohti koolis ja oskab neid kasutada;
- Oskab kustutada väikseid tulekoldeid;
- Teab lõhkekehadega kaasnevaid ohte, oskab lõhkekeha leiu korral kutsuda abi;
- Oskab ohtlike ainetega kokkupuutumisel end kaitsta nende tervist kahjustava toime eest;
- Oskab käituda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses;
- Oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi kiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed;
- Teab ja tunneb nõudeid jalgratturile ning oskab vastavalt nõuetele käituda;
- Mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, jalgratturile;
- On teadlik ohutusalaestest kampaaniatest ning annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta.

III kooliastmel on liikluskasvatuse ja ohutu käitumise põhimõtete omandamise eesmärgiks:

- 1) Õpetada mõistma ja väärtustama ohutust, iseenda turvalisust ning ohutut käitumist; oskus osaleda diskussioonides ohtu ennetavates tegevuste analüüsimisel ja õigete hoiakute kujunemisel;
- 2) Ohutust tagavatest seadustest tulenevate käitumisharjumuste kujundamine (teadmiste rakendamine oskuste, vilumusteni) praktilised ohutusalaesed õppused. Liikluskasvatuse teemad, mida käsitletakse integreerituna õppe-kasvatustöös määratakse pedagoogi poolt õppe-kasvatustegevust kavandades ja fikseeritakse õpetaja ja kasvatusrühmade töökavades ning kooli tööplaanis.

7-9. KLASS

35 tundi (üks tund nädalas)

Õppesisu

- KEAT programm:
 1. küberturvalisus
 2. liiklusohutus
 3. tuleohutus
 4. veeohutus
 5. elanike hädaolukorraks valmisolek
 6. elektriõhutus
 7. asjatundlik abi
 8. käitumine plahvatusohtliku esemega ja ohtlike kemikaalidega
 9. ohutu käitumine looduses
 10. vaimse tervise kaitse
 11. füüsiline esmaabi

Praktilised oskused

1. käitumisreeglid internetis;
2. liiklusreeglid;
3. tulekahjude tekkepõhjused;
4. erinevat tüüpi veekogudega seotud ohud ja inimese võetud riskid;
5. kriisiolukordadeks valmistumine kodustes tingimustes;
6. ohtlikud elektrilised olmetarvikud;
7. evakuatsiooni juhtnõõride järgimine; hädaabinumbrile helistamine; abikutsungis kõige asjakohasema info edastamine;
8. erinevad lõhkekehad, pürotehnilised vahendid, kemikaalid ja nendest tulenevad ohud;
9. ohutu liikumine ja käitumine looduses;
10. vaimse tervise probleemid võimalikud põhjused/mõjutajad ning sümptomid;
11. traumade liigitus ja esmaabi.

Õppematerjal

- Kaitse end ja aita teist valikaine põhikoolile;
- kohtumine spetsialistidega.